

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

مشخصات طرح

دوره یازدهم - سال سوم

شماره ثبت:

۱۸۲

شماره چاپ:

—

تاریخ چاپ:

—

مشخصات گزارش:

شماره مسلسل:

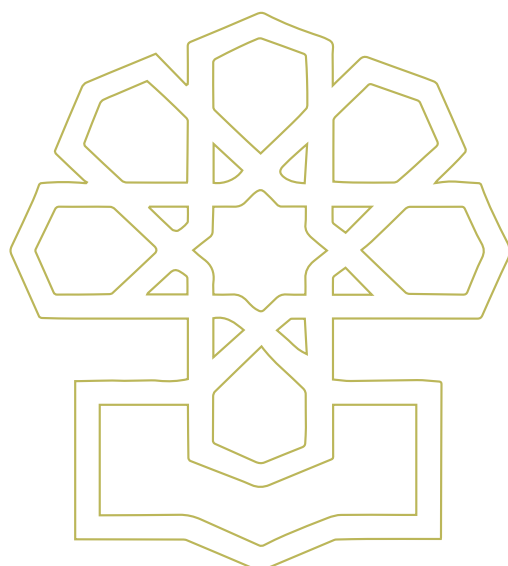
۶-۱۷۸۵۱-۲۴۰

تاریخ انتشار:

۱۴۰۱/۱۲/۱

دفتر مطالعات حقوقی

اظهار نظر کارشناسی درباره :

« طرح حمایت از مالکیت صنعتی »

(اعاده شده از شورای نگهبان (۴))

محمد شکوری^۱، مهدی عبدالملکی^۲، احمد حکیم‌جوادی^۲

مقدمه

به منظور رفع ایرادها و ابهام‌های مد نظر شورای محترم نگهبان پیرامون طرح حمایت از مالکیت صنعتی، در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۲ مجلس شورای اسلامی اصلاحاتی پیرامون طرح مزبور اعمال گردید، ولی ایراد سابق شورای نگهبان ناظر به مغایرت ماده (۷۱) طرح با موازین شرعی کماکان پابرجا مانده و از نظر شورای نگهبان مرتفع نشده است. همچنین با توجه به اصرار مجلس بر مفاد تبصره «۲» ماده (۴۰) و نیز ماده (۸۲) طرح، ایراد سابق الذکر شورا مبتنی بر مغایرت مواد مذکور با اصل سی و چهارم قانون اساسی مجدداً تکرار شده است.

۱. تهیه و تدوین.
۲. ناظر علمی.

با توجه به ایراد اعلام شده در خصوص ماده (۷۱) مبنی بر مغایرت با موازین شرعی قضا، مجلس ضمن اصلاح مصوبه خود مقرر نمود که «در دعاوی مربوط به نقض حق اختراع، در صورتی که اختراع به صورت فرآورده باشد، بار اثبات نقض بر عهده مدعی نقض است، اما اگر اختراع به صورت فرایند دستیابی به یک فرآورده باشد و مدعی نقض نتواند نقض حق اختراع خود را اثبات کند، چنانچه خوانده مدعی استفاده از فرایند دیگری باشد یا به استناد دلایل متقن از جمله نظریه کارشناسی اطمینان آور فرایند دیگری برای دستیابی به فرآورده مذکور به غیر از طریق فرایند ثبت شده توسط مدعی نقض، وجود نداشته باشد و خوانده نتواند فرایند مورد استفاده خود را ثابت کند، به نقض حق اختراع محکوم می‌شود.» لکن این بار شورای نگهبان عبارت قسمت اخیر ماده اصلاحی را خلاف موازین شرع اعلام نموده و بدین ترتیب قرار گرفتن بار اثبات دعوی بر عهده خوانده دعوی نقض حق اختراع را به هیچ وجهی از جوه نپذیرفته است. لذا با توجه به اصلاحات متعدد قبلی و اصرار شورای مذکور بر قرار گرفتن بار اثبات بر عهده خواهان دعوی و با عنایت به لزوم اثبات استفاده از فرایند دیگری غیر از فرایند اختراع ثبت شده و تعیین بار اثبات دعوی بر این مبنی در راستای صیانت از حقوق مخترعان، رفع ایراد امکانپذیر نبوده و راهکار دیگری غیر از اصرار بر مصوبه اولیه متصور نیست.

در خصوص مغایرت تبصره «۲» ماده (۴۰) و ماده (۸۲) با اصل سی و چهارم قانون اساسی نیز با توجه به اصرارهای قبلی مجلس بر این مواد مبتنی بر مصالح نظام، اصرار مجدد و ارسال مصوبه به مجمع تشخیص مصلحت نظام مورد پیشنهاد است.

نتیجه‌گیری

در خصوص ایراد شورای نگهبان نسبت به ماده (۷۱) طرح با توجه به اعمال اصلاحات متعدد پیرامون این ماده و عدم پذیرش قرارگیری بار اثبات دعوی نقض حق اختراع از طریق فرایند توسط شورای نگهبان، رفع ایراد مزبور به نظر امکانپذیر نبوده و اصرار بر مصوبه اولیه پیشنهاد می‌شود. در خصوص تبصره «۲» ماده (۴۰) و ماده (۸۲) طرح مبنی بر مغایرت آنها با اصل سی و چهارم قانون اساسی، با توجه به اصرارهای قبلی مجلس در این خصوص و با در نظر گرفتن مصالح نظام، اصرار بر مصوبه قبلی و ارجاع به مجمع تشخیص مصلحت نظام مورد پیشنهاد است.

